

[Leth Mouritzen.]

tydningssløse Ændringer i Huslejeloven og Boliganvisningsloven, der ikke har betydet nogen bedre Fordeling af den bestaaende Boligmasse, og med handelsministerielle Cirkulærer gennem Byggenævnet, der endda har fremkaldt Forværring af Materiale-situationen og foranlediget det fatale Byggestop, hvis Virkninger nok skal blive at spore paa Beskæftigelsen. Der er efter vor Mening ikke nogen plausibel Undskyldning for Regeringen i Anledning af disse Undladelses-synder, idet den foruden alle Advarsler ogsaa har overset de fortrinlige Beregninger og skitserede Anvisninger paa at undgaa et Sammenbrud, som findes i Betænkningen af 1940. Baade Fiansieringsproblemerne, og herunder Skattespørgsmaal og Byggeprisniveau, saavel som Materialelevanskeligheder og Forskydninger paa Arbejdsmarkedet er behandlet paa en saa fremsynet Maade, at det burde have dannet Grundlaget for en betydningsfuld Suppleringslovgivning, der kunde have sparet os for at gaa i Staa, saadan som Tilfældet nu er. Jeg vil gerne understrege dette saa kraftigt, fordi det, som har været aabenbart for de fleste, er gaaet upaaaagtet hen for Regeringen.

Nu ved Rigsdagssamlingens Begyndelse melder det Spørgsmaal sig, om Regeringen er klar over Stillingen og er villig til at erkende, at nye Veje maa betrædes, der kan betyde en virkelig Ændring af Forholdet. Statsministerens vage Udtalelser i Aabningstalen, „at en Række Spørgsmaal, der er af Betydning for Byggeriets Fremme og dermed for Gennemførelsen af den i For-aaret vedtagne Byggestøttelov, vil blive optaget til Drøftelse og eventuel Løsning“, siger intet om, i hvor høj Grad Situationens Alvor er gaaet op for Regeringen. Jeg minder i denne Forbindelse ogsaa om den ejendommelige Finte til det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft under Finanslovdebatten den 30. Oktober, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse ønsker at citere:

„Det lyder mærkeligt, naar det ærede Medlem er bekymret for Boligbyggeriet. Jeg vil erindre om, at Arbejdsmands-strejken satte Boligbyggeriet i Staa her i Landet i mange Egne og i mange Byer ikke blot i Uger, men ogsaa i Maaneder. Det skulde det ærede Medlem tænke paa, naar han drager saa stærkt til Felts imod den nuværende Regering, dens Indsats over for Produktionen og i det hele taget over for vor økonomiske Situation.“

Denne Udtalelse tyder ikke paa, at Regeringen vil indrømme, at dens Skyld er stor.

Det kunde se ud, som om det var Arbejdsmændenes Skyld, at Byggeriet er brudt sammen.

Beklageligvis har den højtærede Indenrigsminister ikke endnu benyttet Lejligheden til at udtrykke Regeringens Syn paa Boligsituationen, saa det er med Fare for at blive gjort til Skamme, jeg forsøger at skitsere, hvad der bør gøres.

Ministeren vil antagelig indrømme, at Regeringen erkender, at der er opstaaet visse Vanskeligheder for Byggeriet i den seneste Tid, men samtidig hævde, at der er foretaget det fornødne i saa Henseende gennem Nedsættelsen af de to Kommissioner, hvis Opgave det er at give Forslag til en Lovgivning, der kan modvirke den uheldige Udvikling, baade hvad Byggeriet og hvad Lejeforholdene angaar. De to Kommissioner, Bygge- og Boligudvalget af 1946 og Husleje-lovsudvalget af 1946, hvis hurtige Nedsættelse der var Enighed om fra alle Sider, har ogsaa paabegyndt deres Arbejde, selv om det skete i den ellefte Time umiddelbart før Rigsdagens Aabning, henholdsvis den 27. og den 28. September. Der er spildt megen kostbar Tid, som kunde have været udnyttet til at indsamle Materiale til Bedømmelse af Situationen, og maaske kunde Handelsministerens Optimisme, som har været Anledning til Lempelser i Byggerestriktionerne, have været modvirket, saaledes at mange Materialer og megen Arbejdskraft ikke var gaaet til uvæsentligt Byggeri. I hvert Fald er det en Kendsgerning, at Husleje-lovsudvalget har maattet lægge sit Arbejde til Rette ud fra den Betragtning, at en Lovrevision er umulig at gennemføre i denne Rigsdagssamling, saadan som det var ønsket, fordi Tidspunktet er forpasset.

Der kunde være Anledning til ved denne Lejlighed at understrege den Kritik, som har været rettet mod Bygge- og Boligudvalgets Sammensætning, og gøre opmærksom paa, at der savnes en Repræsentant for Arkitekterne i dette særlige Udvalg, idet en væsentlig Del af Udvalgets Afgørelser utvivlsomt vil komme til at hvile paa teknisk Viden. Alene Kommissoriets Indhold, at Udvalget skal udtale sig om en eventuel „Udnyttelse af nye tekniske Metoder“ i Boligbyggeriet, maatte være Begrundelse nok for at lade en Arkitekt indtræde i Udvalget.

Uden at foregribe noget Resultat af de to Kommissioners Virksomhed og uden at begaa nogen Indiskretion kan det nok antydes, at der hersker en ikke ringe Usikkerhed over for de stillede Opgaver, der endogsaa, som f. Eks. for Bygge- og Boligudvalget, kan synes uoverkommelige under de givne For-